

NUDES (Nus)

Proposta didàctica de Ramon Breu

SINOPSI-COMENTARI

La sèrie consta de nou capítols curts, d'entre quinze i vint minuts, dividida en tres històries de tres episodis cadascuna. Les trames giren entorn de les diferents formes de violència digital que afecten especialment els joves i nadius digitals. El primer cas el protagonitza la Sofia, una noia que estudia encara a l'institut i algú la grava tenint relacions sexuals en una festa. El vídeo es converteix en viral i la història evidencia la pressió social que impedeix que en pugui parlar amb la família o denunciar-ho a la policia. El segon cas se centra en l'Àlex, un jove actor a qui acusen de penjar un vídeo pornogràfic d'una companya d'institut menor d'edat, però ell clama que li van robar el mòbil des del qual es va publicar l'arxiu. L'última trama és la de l'Ada, una noia de tercer de secundària que penja una fotografia seva a Instagram i, a partir d'aquí, un perfil que es presenta com a Sergio comença a crear un vincle de confiança per acabar aconseguint una foto

seva nua. Poc després rebrà una alerta d'una presumpta empresa que es dedica a gestionar extorsions sexuals.

Tot i que la sèrie té un caràcter educatiu evita el to alligador, ja que precisament es busca alliberar els joves de la càrrega de culpa injusta que sovint comporten aquestes situacions. La posada en escena és d'una estètica elaborada amb gran cura i la banda sonora inclou èxits generacionals de la música en català.

Produïda per Vértigo Films i ESCAC Studio, aquesta ficció és una adaptació de la minisèrie noruega que porta el mateix títol i que va ser premiada en la categoria juvenil com a millor títol tant al seu país d'origen com al Regne Unit. També se n'ha fet una versió a Itàlia, on ha aconseguit bones xifres d'audiències durant la seva emissió per part de la pública RAI. En l'adaptació catalana, no només s'ha comptat amb joves intèrprets –Marc Soler, Clara Doyen i Lola Navarro encarnen els tres protagonistes– sinó que també rere les càmeres s'ha buscat una mirada de nova generació de directors i per això s'ha optat per tres noms novells: Carmen Aumedes, Sofia Farré i Carlos Villafaina.

FITXA DE LA SÈRIE

Títol: *Nudes (Nus)*

Any: 2024

País: Catalunya

Episodis: 9

Durada aproximada de cada episodi: 15-20 minuts

Direcció: Carmen Aumedes (*Sofia*); Carlos Villafaina (*Àlex*) Sofia Farré (*Ada*)

Guió: Liv Joelle Barbosa Blad; Nina M. Barbosa Blad; Ainhoa Baños; Erika Calmeyer; Olga Hernans; Aleix Mestre.

Productora: Vértigo Films. ESCAC.

Fotografia: Lola Errando; Manuel G. Romero; Sandra Roca.

Música: Maik Mayer; Ari Caparrós.

Distribuïdora: 3Cat

Intèrprets:

Sofia: Clara Doyen (*Sofia*); Noa Demont (*Ana*); Gemma Oliveras (*Clàudia*); Javier Beltrán (*pare*); Jaume Ibars (*Samuel*); Nil Fabra (*Ivan*); Diego Vidales (*Toni*); Laura Oliete (*Leyre*).

Àlex: Marc Soler (*Àlex*); Judit Ampudia (*Dàlia*); Pau Simon (*Dani*); Lamin Ceesay (*Ian*); Mar Isern (*Gina*); Marta Sans (*Míriam*); Helena Miquel (*Helena*); Borja Espinosa (*Cristian*); Mireia Portas (*advocada*).

Ada: Lola Navarro (Ada); Jana Seoane (Bet); Maria Blanco (mare Ada); Jasmine Serra (Raquel); Abraham Hernández (Sergio); Elia Corral (professora); Max Grosse Majench (Home empresa).

PANTALLA D'ACTIVITATS

SOFIA

1. La Sofia, l'Ana i la Clàudia van a una festa. A la festa es beu molt d'alcohol. ¿Què et sembla que hi ha qui creu que sense ingerir grans quantitats d'alcohol no es fa prou festa? Fixa't com a l'Ana la beguda se li posa molt malament.
2. Com se sent la Sofia quan es difon el vídeo on surt ella? Què creus que hauria d'haver fet quan sap que el vídeo està penjat?
3. Quina és l'actitud dels companys d'institut el dia següent, quan ja s'ha difós el vídeo? Trobes lògic que a part de les seves amigues, ningú li faci costat a la noia?
4. Com és que en Toni no respon als missatges de la Sofia?
5. Com se n'assabenta la Sofia de qui ha estat el que ha gravat i ha penjat el vídeo?
6. Per què l'Ana, que intueix que el seu germà és al darrere de tot, no li diu res a la Sofia?
7. El grup de nois s'envien vídeos i fotos de noies. Creus que és un delictes?
8. Què pretén en Toni quan queda amb la Sofia, en els últims minuts del tercer episodi.
9. Saps d'algun cas real semblant al que acabem de veure? Com va acabar?

ÀLEX

1. Quan l'Àlex truca a la mare per explicar-li que ha estat nominat als premis Gaudí, quina actitud té la mare? Creus que té alguna cosa a veure en els comportament del noi que coneixerem molt més tard?
2. Quan el noi rep la trucada dels Mossos, què li diuen? Què respon ell?
3. La Dàlia és la xicoteta de l'Àlex. Com va evolucionant al llarg de la història? Per què es queda sorpresa quan sap que l'Àlex no esborra les fotos que ella li envia? La Dàlia manté una conversa amb la Míriam, que no veiem. Què li deu dir la Míriam?
4. Sabent com acaba la història, què et sembla l'actitud de l'Àlex dirigint-se als seus companys de l'Institut del Teatre?
5. Què pretén l'Àlex quan queda amb la Míriam?
6. En el tercer episodi i mentre neda, els espectadors sabem la veritat. Creus que l'Àlex no era conscient del que feia?

7. Com valores l'amenaça de l'Àlex a la Míriam quan li diu que té tots els seus *nudes*?
8. Què et sembla l'actitud de la mare de l'Àlex quan li diu que es canviï de roba, que l'acompanyarà a comissaria?

ADA

1. L'Ada és una noia més infantil que les seves companyes. Com ho podem observar en els primers minuts del primer episodi?
2. La Bet diu que té bloquejada la seva mare, però l'Ada no. Què ens demostra aquest fet?
3. Per què la protagonista fa coses, com ara pintar-se, que no solia fer abans de conèixer en Sergio per internet?
4. Què sent la noia quan llegeix els comentaris de les seves fotografies penjades en pàgines pornogràfiques?
5. Per què l'Ada no parla amb la seva mare o amb la seva tutora del que li està passant? Creus que la manca de comunicació és el factor que complica tota la situació?
6. Quin és el mecanisme d'extorsió de la pretesa empresa de ciberseguretat?
7. En el teu entorn has conegut un cas semblant?

LLENGUATGE I TÈCNiques AUDIOVISUALS

1. En el minut 6 del **primer episodi** de la història de la **Sofia**, observem un primer pla. Em què consisteix un primer pla i quina intencionalitat expressiva té.
2. ¿Què et sembla que en diverses ocasions de les tres històries, veiem les imatges i per sobre d'elles una música o cançó, a la manera de vídeo-clip?
3. En el minut 3 del **segon episodi** de **Sofia**, en el moment en què la protagonista entra a l'institut observem una sèrie de picats i contrapicats quan puja per l'escala. En què consisteixen aquestes angulacions? Quina funció realitzen en aquesta escena concreta?
4. Opina sobre la selecció de temes musicals que serveixen de banda sonora de les tres històries.
5. Torna a mirar el minut 4 del **primer episodi** de la història de l'**Àlex**. Amb quin moviment de càmera creus que està filmat el ball?
6. També en aquest **primer episodi** i en el minut 8 observem un cartell que ens trasllada a dos mesos després. Quin altre recurs cinematogràfic es podria haver fet servir per assenyalar el pas del temps?
7. En el minut 1 del **tercer episodi** de l'**Àlex**, veiem un pla general del protagonista enmig de les grades del Teatre Grec de Barcelona. Quin sentiment es vol expressar amb aquest pla?
8. En les primeres imatges del **segon episodi** de la història de l'Ada veiem un pla de detall. Identifica'l i explica la seva funció.

9. En la seqüència on l'Ada es troba amb l'individu de l'empresa i la Bet i ella marxen corrents, amb quin moviment de càmera creus que es va gravar?

Vegeu el blog de suport: <http://llenguatgecinematografic.wordpress.com/>

TRÀVELING DE LECTURES

LES VIOLÈNCIES MASCLISTES DIGITALS

Els articles 4 i 5 de la Llei Catalana 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista, descriuen les violències masclistes digitals com a aquelles agressions perpetrades a través d'internet, els ordinadors, els mòbils, les xarxes socials, webs o fòrums, correus electrònics i sistemes de missatgeria instantània o altres mitjans semblants. Sovint tenen lloc combinades amb violències masclistes presencials.

Actes que podem identificar com a violències masclistes digitals

- Violències masclistes digitals en general: actes que comporten discursos altament masclistes i per raó de sexe i/o gènere. Els agressors masclistes que les exerceixen busquen menystenir les dones, sobretot les seves parelles i exparelles, així com els seus èxits. Busquen aïllar-les, silenciar-les, controlar-les, menystenir-les, amargar-les i deprimir-les amb comportaments com els següents:
 - Insults, injúries per raó de sexe, gènere i/o orientació sexual.
 - Discursos d'odi contra les dones.
 - Desprestigi o difamació en línia per perjudicar la reputació, la fama o l'honor.
 - Ciberassetjament (enviar missatges de manera repetitiva, fins i tot, compulsiva a fi de controlar o aconseguir que es faci alguna acció com a conseqüència de l'esgotament).
 - Amenaces.
 - Prohibició d'accés, ús i publicació a internet, aplicacions i/o dispositius i tecnologies de la informació i comunicació.
- Violències masclistes digitals de caràcter sexual: l'agressor vol danyar, abusar i agredir sexualment les dones, a més de controlar-ne els cossos, la sexualitat i el gaudi:
 - Amenaces de violació, agressió sexual o/i abús sexual.
 - Assetjament sexual (contactar i molestar repetidament amb continguts sexuals o fer que altres contactin amb la persona per a actes sexuals).
 - Pornografia no consentida (distribuir vídeos i imatges íntims sense consentiment).

- Comentaris de contingut sexual amb voluntat despectiva.
- *Grooming* (captar menors per abusar sexualment o fer-los víctimes de tràfic de persones per explotació sexual).
- Exhibicionisme digital (enviar comentaris i imatges de caràcter sexual sense haver-ho demanat ni haver-ne obtingut consentiment).
- Registre i difusió de violacions en directe (compartir-les en xarxes o en grups).
- Violències masclistes digitals d'alt component tecnològic: requereixen coneixements tècnics més o menys sofisticats, com per exemple:
 - Crackeig de comptes (entrar en els comptes i perfils digital de manera fraudulenta amb la intenció de fer mal).
 - Silenciament (atacar sovint i de manera sistemàtica, servidors, llocs web o perfils de dones, així com dur a terme un bombardeig per silenciar o invisibilitzar aquests perfils).
 - Control remot (programes o dispositius espia o de vigilància per controlar els moviments).
 - Suplantació i robatori d'identitats en les xarxes o perfils socials.

Totes aquestes conductes es poden denunciar, si els fets que esteu patint són altres, la policia us assessorà sobre el procediment a seguir.

En quins àmbits es poden donar les violències masclistes digitals?

- Àmbit sexoafectiu: quan són exercides per parelles, exparelles, marits, amants o similars.
- Àmbit familiar: l'agressor pot ser un home de l'entorn familiar com el pare, el germà, el tiet, el fill, etc.
- Àmbit laboral: l'agressor pot ser un company de feina, el cap, un client, etc.
- Àmbit sociocomunitari: l'agressor és un amic, examic, un company de classe, persona coneguda o desconeguda per la víctima, etc.

Perfils dels agressors masclistes digitals

Gran part de les violències digitals són exercides per persones conegudes o amb qui la dona ha mantingut una relació sexoafectiva. La gran majoria dels agressors solen ser homes, sovint parelles i exparelles de les dones agredides, per tant, parlem de violència íntima de parella.

Tanmateix, una particularitat de les violències masclistes digitals és que permeten un grau més alt d'anonimat. Són persones que de cara no s'atrevirien a dir certes coses o a tenir certs comportaments, no es reprimeixen tant a l'hora d'atacar i violentar les dones en l'àmbit digital. No obstant, pot passar que aquests agressors desconeguts resultin ser molt coneguts, com ara parelles o exparelles de les agredides.

Informe-u-vos:

- Bústia de Mossos d'Esquadra d'informació i assessorament de les violències masclistes: atenciovictimes@gencat.cat
- WhatsApp: 601 00 11 22 servei de Mossos d'Esquadra d'atenció no urgent que funciona les 24 hores i tots els dies de la setmana.
- Servei d'Informació i Orientació Telemàtica de Víctimes de Delictes: telèfon gratuït 900 12 18 84, de dilluns a divendres de 8 a 22 hores. També es pot enviar un correu electrònic a justicia@gencat.cat.
- Línia d'atenció de l'Institut Català de les Dones: telèfon 900 900 120
- En cas d'urgència trucar al 112 immediatament: servei d'atenció de trucades d'urgència, d'accés gratuït per a totes les persones i que ofereix resposta immediata les 24 hores del dia els 365 dies de l'any.

Denuncieu

Denunciar és una de les estratègies més recurrents per a les supervivents de les violències masclistes digitals. Malgrat que la via per denunciar de manera més immediata és fer-ho a través dels canals que ofereixen les mateixes plataformes digitals, és important que també denuncieu davant les autoritats legals, perquè això permet accedir a la justícia, registrar i constatar públicament les diferents formes de violència, l'evolució dels mitjans emprats i aporta coneixements per poder establir estratègies de prevenció i detecció.

En cas de denunciar:

- Us podeu adreçar a qualsevol comissaria de Mossos d'Esquadra els 365 dies de l'any durant les 24 hores del dia, per a assessorar-vos o presentar denuncia.
- Totes les comissaries tenen un Grup d'Atenció a la Víctima (GAV) format per agents especialitzats que ofereixen informació, assessorament i seguiment en l'àmbit de les violències masclistes, domèstiques i delictes d'odi i discriminació.
- Com a víctimes de violència masclista teniu dret a l'assistència lletrada gratuïta en seu policial, a les comissaries de Mossos d'Esquadra us gestionaran aquest servei.
- La preservació de la prova pot ser indispensable, és recomanable no esborrar cap contingut i preservar-lo des del mateix moment en què teniu coneixement de la seva existència. També podeu buscar i recopilar informació sobre els agressors o els possibles agressors, cosa que servirà per al vostre cas i per a casos futurs que pugui cometre el mateix agressor o grup d'agressors. Alguns exemples del que podeu aportar en una denúncia són:
 - Correus electrònics: impressió dels correus, tant el contingut com de la capçalera tècnica. La capçalera tècnica s'ha d'obtenir del correu original, no d'un reenviament. Per obtenir la capçalera tècnica d'un correu, Google conté ajudes. Si es volem adjuntar arxius, cal que estiguin en el format original.
 - Fòrums: captura de pantalla que inclogui l'URL, l'adreça del fòrum, pseudònim de l'autor, dia i hora de la publicació, adreça IP si és visible.
 - Missatgeria instantània (tipus WhatsApp): nom de l'aplicació utilitzada, pseudònim, telèfon, identificador o qualsevol altra informació de l'interlocutor. Data i hora dels fets, extracció de la conversa, si no és possible, captura d'imatges dels textos amb marge.

- Xarxes socials: captures de pantalla de perfils de xarxes socials involucrats, amb les identificadors o URL. Captura del que es vol denunciar, amb la data i l'hora, ubicant-lo dins del perfil o pàgina corresponent.
- Webs de vídeos o fotografies: nom i URL del web, captura de pantalla que inclogui l'URL del vídeo/fotografia que es vol denunciar. Nom del publicador, si apareix, o qualsevol altra dada d'identificació.

Consell de seguretat i estratègies d'autodefensa per a dones:

No es necessari que abandoneu les xarxes socials i aïllar-vos, millor centreu-vos en minimitzar riscos en les vostres pràctiques digitals, amb algunes de les següents accions:

- Busqueu informació i suport.
- Valoreu si cal que descanseu de certes xarxes socials, endrexeu el vostre espai digital o bé a la inversa si és el moment de reactivar-vos en el camp digital d'una manera més segura.
- Feu anàlisi de riscos: reviseu quina informació personal identificable esteu compartint en línia, així com informació personal sensible i fotografies íntimes.
- Revisar què diu internet sobre vosaltres us permet veure la vostra ombra digital.
- Netegeu la vostra identitat en línia.
- Esborreu les apps que no utilitzeu.
- Netegeu l'historial de navegació i galetes.
- Instal·leu antivirus i mantingueu-los actualitzats.

https://mossos.gencat.cat/ca/consells_de_seguretat/persones/dones/violencies-masclistes-digital/index.html

GLOSSARI DE VIOLÈNCIES DIGITALS

Les violències masclistes s'han expandit de la presencialitat a la virtualitat i s'han anat creant neologismes per fer referència a aquestes agressions i abusos que, tot i que tenen greus conseqüències tant físiques com psicològiques, queden invisibilitzades.

La modificació de la llei 17/2020 del Parlament feta a finals del 2020 les contempla com a "actes de violència masclista i misogínia en línia comesos, instigats, amplificats o agreujats, en part o totalment, amb l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació, plataformes de xarxes socials, webs o fòrums, correu electrònic i sistemes de missatgeria instantània i altres mitjans semblants que afectin la dignitat i els drets de les dones".

Afegeix que "causen danys psicològics i, fins i tot, físics; reforcen estereotips; danyen la dignitat i la reputació; atempten contra la privacitat i la llibertat d'obrar

de la dona; li causen pèrdues econòmiques, i obstaculitzen la seva participació política i la seva llibertat d'expressió".

Fem un recull de termes per anomenar aquestes violències i altres situacions relacionades amb l'entorn digital.

Ciberassetjament: El ciberassetjament o **ciberbullying** consisteix en agredir de forma reiterada una persona a través de suports digitals amb missatges de text o veu, imatges o gravacions de vídeo amb la finalitat d'atacar la seva autoestima i dignitat personal, i malmetre el seu estatus social, causant així danys psicològics, estrès emocional i rebuig social.

El terme es fa servir especialment entre infants i joves. L'últim baròmetre de l'start-up BCN Resol elaborat el 2020 a partir d'una enquesta entre més de 3.200 alumnes d'ESO i batxillerat indica que un 1,7% de les persones entrevistades van admetre haver estat víctimes de ciberassetjament, mentre que un 3,6% es van declarar víctimes del bullying.

Grooming: El grooming és l'assetjament o apropament a un o una menor per part d'una **persona adulta** amb **finalitats sexuals**. Concretament, es refereix a accions deliberades per establir una relació de **control emocional** sobre un nen o nena amb l'objectiu d'abusar-ne sexualment. Això inclou les relacions virtuals, l'obtenció de **pornografia infantil** i el contacte físic.

Sextorsió, pornografia no consentida i sexpreading: La **sextorsió** és el **xantatge** a una persona mitjançant imatges de contingut sexual que ha compartit a través de les xarxes. La víctima és coaccionada per tenir relacions sexuals amb el o els agressors o per produir més contingut sexual o fer altres accions.

Aquesta agressió també s'anomena pornografia no consentida o pornovenjança, quan l'agressió l'exerceix la parella o exparella, però aquest últim és un terme que culpabilitza la víctima.

El sexpreading, en canvi, es produeix quan s'envien continguts sexuals sense el consentiment de la persona que hi apareix. Aquest terme va ser creat per l'Associació Candela i Educació per a l'Acció Crítica (EdPAC) per posar el focus en l'agressor i no en la víctima.

El sexting no és violència sinó una pràctica consensuada i desitjada realitzada de forma lliure i autònoma en la qual es comparteixen fotos, vídeos i text amb contingut sexuals a través del mòbil amb l'únic objectiu de cercar el plaer.

Hi ha molta desinformació a internet que barreja aquests tres termes i que només culpabilitza la sexualitat i el plaer, especialment de les dones.

Stalking i doxing: L'**stalking** és la situació que crea una persona quan s'investiga la informació privada d'una persona de forma obsessiva. Un pas més enllà

trobem el **doxing**, que és la investigació i publicació d'informació privada sobre una persona amb l'objectiu d'intimidat, humiliar o amenaçar.

Per evitar-lo, s'ha de protegir la nostra privacitat i evitar proporcionar informació personal a internet i a les xarxes socials.

Body-shaming: Hem potenciat a les xarxes l'**ideal de bellesa** estàndard que tenim com a societat mitjançant els likes, els selfis i els filtres. El body shaming consisteix en avergonyir o burlar-se d'una persona per la seva aparença, té màniga ampla en l'entorn digital en el qual ens exposem especialment, i afecta principalment les dones i les persones amb cossos no normatius.

Cibercontrol: El **cibercontrol** és una forma d'assetjament encara molt normalitzat i invisibilitzat i consisteix en la hivervigilància de les xarxes socials sovint exercida per la parella o per la família. El Codi Penal només el considera violència masclista si passa dins de l'àmbit de la parella.

<https://xarxanet.org/informatic/recursos/glossari-de-violencias-digitals-masclistes>

Activitats

1. Teniu constància de que en el vostre entorn es produeixen alguna d'aquetes violències digitals que s'han definit en el text?
2. Quines pràctiques tòxiques i violentes de les que acabem de llegir apareixen a la sèrie *Nudes*?
3. Dividiu la classe en grups i que cada un d'ells elabori un vídeo sobre una violència digital.

CONTRACAMP: ASPECTES DIDÀCTICS PER AL PROFESSORAT

Elements de debat i relacions que es poden establir

- La violència digital contra els joves.
- La manca de recursos davant les agressions digitals i els anomenats *nudes*.
- La necessitat de l'educació mediàtica i en xarxes socials,
- La comunicació amb els adults en casos de violències digitals.
- L'enviament de fotografies pròpies a desconeguts.
- La utilització d'imatges d'altri sense permís.

Objectius formatius

- Observar actituds de suport actiu davant les víctimes d'agressions digitals.
- Reflexionar sobre l'enviament i la recepció d'imatges de nus.
- Conèixer formes i mecanismes d'agressions digitals.
- Valorar la necessitat d'educar-se en comunicació i utilització de les xarxes socials.
- Denunciar les violències digitals que observem en el nostre entorn.
- Conèixer els diferents recursos expressius del llenguatge audiovisual.